

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

2025р..

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Галузь знань:	І Транспорт та послуги
Спеціальність:	ІЗ «Туризм і рекреація»
Освітньо-професійна програма:	Туризм

ОНУ

2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне право». Одеса, ОНУ, 2025. 33 с.

Розробник: Олена Олександрівна Нігребєва, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № 1 від «29» 08 2025 р.

Завідувач кафедри [підпис] (Масіч В.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПІ Туризм

[підпис]
(підпис)

Катерина КОЛОМІЄЦЬ
(прізвище та ініціали)

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) економіко-правового факультету

Протокол № 1 від «29» 08 2025 р.

Голова НМК [підпис] (Гриша ГОЛОВЕНКО)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань J Транспорт та послуги Спеціальність : Галузь знань J3 Туризм і рекреація Освітній рівень: другий (магістерський)	обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	
		<i>Семестр</i>	
		3-й	
		<i>Лекції</i>	
		18 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		12 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	
		у т.ч. ІНДЗ: -	
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є підготовка до практичної та наукової діяльності висококваліфікованих спеціалістів в галузі туристичної діяльності; надання теоретичних знань стосовно проблем міжнародного права та вироблення навичок їхнього практичного застосування.

Завданнями дисципліни є:

- опанування здобувачами інструментарію науки міжнародного права;
- вивчення загальних положень сучасного міжнародного права, його джерел, суб'єктів, системи тощо;
- розвиток навичок роботи з першоджерелами, зокрема, міжнародними договорами, як-то: розуміння здобувачами основних понять, орієнтація у змісті договору, його тлумачення;
- формування у здобувачів вміння комплексного та глибокого аналізу спірних міжнародних ситуацій, у тому числі у галузі туризму;
- розуміння здобувачами основних тенденцій розвитку сучасного міжнародного правового регулювання туристичної діяльності.

Міжнародне право являє собою досить складну навчальну дисципліну. Це обумовлено великим обсягом матеріалу, що його мають засвоїти здобувачі. Крім того, багато положень міжнародного права є дискусійними, що, як наслідок, спричиняє наявність різних, а іноді й цілковито протилежних точок зору з одного питання. Отже, у процесі вивчення курсу принципову роль відіграють лекційні заняття, у рамках яких здобувачі за допомогою викладача знайомляться з найважливішими положеннями міжнародного права та можуть зорієнтуватись у розумінні складних дискусійних тем та питань. Більш поглибленому вивченню та засвоєнню матеріалу сприяють практичні заняття, основний час яких присвячується розв'язанню задач із міжнародного права та написанню тестових контрольних робіт. Для якісного вивчення та закріплення матеріалу вкрай необхідною є наполеглива самостійна робота здобувача. Задля полегшеного структурованого опанування навчальною дисципліною здобувачі мають користуватися питаннями для самостійної роботи та заліку, наведеними у посібнику. Результати їхньої роботи над завданнями, запропонованими для самостійного розв'язання, повинні бути викладені у письмовій формі. Здобувачі надають їх для перевірки викладачу, що враховує отримані ними бали при заліковому оцінюванні. Корисним для вивчення матеріалу є також надання відповідей на питання запропонованої модульної контрольної роботи, що має зорієнтувати та підготувати здобувача для написання комплексної контрольної роботи наприкінці курсу. Звісно, що у процесі самостійної підготовки здобувачі повинні користуватися не тільки курсом лекцій, але й підручниками та іншими джерелами, зазначеними у списку рекомендованої літератури. Підсумковою формою контролю знань є складання іспит.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК: інтегральної: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації;

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

Спеціальні компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду

Очікувані програмні результати навчання (РН):

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

основні поняття теорії міжнародного права;

особливості дії його норм та їхнє співвідношення з нормами внутрішньодержавного права, специфіку укладання та виконання міжнародних договорів;

особливості правового регулювання таких галузей міжнародного права, як міжнародне гуманітарне право, міжнародне кримінальне право; основи міжнародно-правового регулювання туристичної діяльності;

вміти:

працювати з першоджерелами та навчальною літературою; орієнтуватись у реаліях сучасних міжнародних відносин; відслідковувати вплив міжнародного права на події, які відбуваються у світі на території України; проаналізувати поведінку суб'єктів міжнародного права на предмет відповідності основним міжнародно-правовим принципам та нормам; визначити потенційні правові механізми захисту прав туриста у міжнародному контексті.

володіти:

- навичками чіткого оперування понятійно-категоріальним апаратом, методикою наведення та обґрунтування міжнародно-правової характеристики подій, що відбуваються як на рівні міждержавних відносин, так і у національному контексті.

Практична складова:

- розв'язати практичне завдання, використовуючи знання з міжнародного права та навички, отримані у рамках проходження курсу.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Основи теорії

Тема 1. Поняття, значення та особливості міжнародного права

Поняття, суть і значення міжнародного права. Визначення міжнародного права. Особливості міжнародного права. Співвідношення міжнародного і внутрідержавного права (специфічний предмет регулювання, суб'єкти міжнародного права; процес створення норм та забезпечення їх дотримання). Міжнародне право та інші соціальні норми. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права. Інкорпорація міжнародного права. Система сучасного міжнародного права, його галузі та інститути.

Тема 2. Основні принципи міжнародного права

Поняття принципів міжнародного права. Значення принципів як імперативного регулятора міжнародних відносин. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення миру і міжнародної безпеки. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення міжнародного співробітництва. Основні принципи міжнародного права в галузі дотримання прав людини та основних свобод.

Змістовний модуль 2. Туристи та туризм за міжнародним правом

Тема 3. Населення і міжнародне право.

Поняття населення держави і його склад. Громадянство і його значення в сучасних міжнародних відносинах. Правове положення громадян держави, іноземців та осіб без громадянства. Регулювання питань громадянства в національному законодавстві України та інших держав. Проблема подвійного громадянства. Міжнародне співробітництво з питань подвійного громадянства. Право притулку. Вирішення питання дипломатичного притулку на сучасному етапі. Правовий статус біженців. Міжнародне співробітництво з питань біженців. Управління Верховного комісара ООН у справах біженців і проблеми захисту біженців в сучасних умовах. Туристи за міжнародним правом.

Тема 4. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності

Міждержавне співробітництво у сфері туризму. Основні міжнародні акти, які стосуються туристичної діяльності. Правове регулювання діяльності з надання послуг у сфері туризму на рівні універсальних, регіональних та двосторонніх міжнародних договорів. Роль, функції та значення Всесвітньої туристичної організації. Діяльність Міжнародної готельної асоціації (МГА) та Всесвітньої федерації асоціацій туристичних агентств (УФТАА).

Змістовний модуль 3. Окремі аспекти захисту прав людини

Тема 5. Міжнародне гуманітарне право.

Поняття, джерела, принципи та система міжнародного гуманітарного права. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Збройний конфлікт міжнародного характеру. Збройний конфлікт неміжнародного характеру. Учасники збройного конфлікту. Комбатанти. Партизани. Повстала сторона. Некомбатанти. Медичний персонал. Військові кореспонденти. Шпигуни. Найманці. Захист жертв війни за міжнародним правом. Статус поранених і хворих. Статус військовополонених. Цивільне населення та об'єкти. Засоби та методи ведення війни. Заборонені засоби ведення війни. Заборонені методи ведення війни. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу)

Тема 6. Міжнародне кримінальне право

Поняття та особливості міжнародного кримінального права. Принципи та джерела міжнародного кримінального права. Процес кодифікації міжнародного кримінального права. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб. Поняття міжнародного злочину. Класифікація міжнародних злочинів. Відповідальність фізичних осіб за міжнародні злочини: геноцид, злочини проти людяності, військові злочини, агресію. Порядок притягнення фізичних осіб до кримінальної відповідальності за злочини міжнародного характеру. Характеристика окремих кримінальних злочинів міжнародного характеру. Співробітництво держав у боротьбі з міжнародною злочинністю. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол). Надання державами правової допомоги у кримінальних справах. Міжнародно-правове регулювання видачі злочинців (екстрадиції) та передавання засуджених для відбування покарання до держави громадянства. Міжнародна кримінальна юстиція. Міжнародні трибунали.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Основи теорії												
Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права	16	4	2			10			–			
Тема 2. Основні принципи міжнародного права	14	2	2			10			–			
Змістовний модуль 2. Туристи та туризм за міжнародним правом												
Тема 3. Населення і міжнародне право	16	4	2			10			–			
Тема 4. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності	14	2	2			10			–			
Змістовний модуль 3. Окремі аспекти захисту прав людини												
Тема 5. Міжнародне гуманітарне право	16	4	2			10			–			
Тема 6. Міжнародне кримінальне право	14	2	2			10						
Усього годин	90	18	12			60						

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден	заоч
1	Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права. Поняття, суть і значення міжнародного права. Визначення міжнародного права. Особливості міжнародного права.	2	-
2	Тема 2. Основні принципи міжнародного права Поняття принципів міжнародного права. Значення принципів як імперативного регулятора міжнародних відносин. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення миру і міжнародної безпеки.	2	-

3	Тема 3. Населення і міжнародне право. Поняття населення держави і його склад. Громадянство і його значення в сучасних міжнародних відносинах. Правове положення громадян держави, іноземців та осіб без громадянства.	2	-
4	Тема 4. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності Міждержавне співробітництво у сфері туризму. Основні міжнародні акти, які стосуються туристичної діяльності. Правове регулювання діяльності з надання послуг у сфері туризму на рівні універсальних, регіональних та двосторонніх міжнародних договорів.	2	-
5	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право. Поняття, джерела, принципи та система міжнародного гуманітарного права. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права.	2	-
6	Тема 6. Міжнародне кримінальне право. Поняття та особливості міжнародного кримінального права. Принципи та джерела міжнародного кримінального права. Процес кодифікації міжнародного кримінального права.	2	-
Разом		12	-

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден	заоч
1	Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права Опрацюйте рекомендовану літературу (Додаток 1)	10	
2	Тема 2. Основні принципи міжнародного права Опрацюйте рекомендовану літературу (Додаток 1)	10	
3	Тема 3. Населення і міжнародне право Опрацюйте рекомендовану літературу (Додаток 1)	10	
4	Тема 4. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності Опрацюйте рекомендовану літературу (Додаток 1)	10	
5	Тема 5. Міжнародне гуманітарне право Опрацюйте рекомендовану літературу (Додаток 1)	10	
6	Тема 6. Міжнародне кримінальне право Опрацюйте рекомендовану літературу (Додаток 1)	10	
Разом		60	

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):		
Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання*	Компетентності та результати навчання, що формуються	Кількість годин
<u>Прометеус,</u> Міжнародне гуманітарне право у професійній діяльності публічних службовців Мета цього онлайн-курсу — підвищення рівня обізнаності державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування щодо міжнародного гуманітарного права; вдосконалення вмінь державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування застосовувати норми міжнародного гуманітарного права під час формування та реалізації державної політики, документувати воєнні злочини, а також навичок комунікації та взаємодії зі стейкхолдерами щодо застосування норм міжнародного гуманітарного права. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/humanitarian-law-public-servants/	ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі. СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.	Відповідно до програми курсу

**Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.*

До самостійної роботи відноситься: [1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів/презентацій, есе; [3] — підготовка до дискусій та колоквиумів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародне право» застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекцій, опрацювання текстів основних робіт дослідників, роботу з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації.

Словесні та наочні методи навчання (лекційні заняття; опитування; консультування; доповіді та мультимедійні презентації);

Практичні (тестові вправи; опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації);

Колективне та індивідуальне опрацювання завдань (колективне обговорення, виконання та презентація ІНДЗ, обговорення проблемних питань та результатів самостійної роботи).

Для розв'язання учбово-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також практичні заняття – теоретичне обговорення питань, дискусія, конференція, співбесіда, реферативна форма, презентація, інтерактивний онлайн дискурс.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, захист рефератів/презентацій, доповідь; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль: тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування, контрольне опитування).

Підсумковий контроль: залік

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 5
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5 див Додаток 2
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 5

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	3 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	5 балів	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (довіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на неостатньою кількість джерел
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними

		прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками та є застарілими
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням не вирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, але сформульовані у висновку самостійні висновки, не є зовсім коректними та достатньо обґрунтованими з огляду на останні джерела та наукові напрацювання
	5 балів	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням не вирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, які однак недостатньо обґрунтовані з огляду на останні джерела
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у

		висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	5 балів	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 33% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 66% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	0,25 бали	Відповідь на запитання правильна.

Результати навчання, здобуті у неформальній/інформальній освіті, визнаються згідно Положення про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Міжнародні міждержавні відносини, їх особливості та місце у системі міжнародних відносин.
2. Міжнародне право як особлива нормативна система: визначення, особливі риси.
3. Суб'єкти міжнародного права.
4. Поняття міжнародної організації, необхідні ознаки.
5. Класифікація міжнародних організацій.
6. Джерела міжнародного права.
7. Співвідношення міжнародного права із внутрішньодержавним правом (теорії співвідношення).
8. Імплементация норм міжнародного права.
9. Система міжнародного права.
10. Визначення та особливості основних принципів міжнародного права.
11. Принцип незастосування сили або погрози силою як основна гарантія мирного співіснування держав.
12. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами як додаткова гарантія мирного співіснування держав.
13. Принцип обов'язку держав співпрацювати як засіб забезпечення конструктивного розвитку міжнародних відносин.
14. Загальна характеристика принципу суверенної рівності держав та принципу невтручання у внутрішні справи держав.
15. Загальна характеристика принципу територіальної цілісності та недоторканності держав і принципу непорушності державних кордонів.
16. Принцип загальної поваги до прав та свобод людини як основа сучасного гуманітарного права.
17. Принцип рівноправності та самовизначення народів — основа гармонійного розвитку націй та народів.

18. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань як гарантія стабільності міжнародного правопорядку.
19. Поняття населення держави, його розрізнення із поняттями народу та нації.
20. Міжнародно-правова регламентація статусу окремих категорій населення.
21. Громадянство: визначення та розрізнення із підданством.
22. Способи отримання та припинення громадянства.
23. Подвійне громадянство, його визначення. Проблеми множинного громадянства.
24. Поняття безгромадянства, особливості правового статусу апатридів.
25. Правові режими, що застосовуються до іноземних громадян, які знаходяться на території приймаючої держави.
26. Особливості міжнародно-правового статусу туристів.
27. Особливості міжнародно-правового статусу біженців.
28. Поняття та джерела права міжнародних організацій.
29. Міждержавне співробітництво у сфері туризму.
30. Основні міжнародні акти, які стосуються туристичної діяльності.
31. Правове регулювання діяльності з надання послуг у сфері туризму на рівні універсальних, регіональних та двосторонніх міжнародних договорів.
32. Роль, значення Всесвітньої туристичної організації.
33. Функції Всесвітньої туристичної організації.
34. Діяльність Міжнародної готельної асоціації (МГА)
35. Діяльність Всесвітньої федерації асоціацій туристичних агентств (УФТАА).
36. Поняття, джерела, принципи та система міжнародного гуманітарного права.
37. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права.
38. Учасники збройного конфлікту.
39. Правовий статус комбатантів, їх види.

40. Правовий статус некомбатантів, їх види.
41. Захист жертв війни за міжнародним правом.
42. Засоби та методи ведення війни.
43. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу).
44. Поняття міжнародного кримінального права, його принципи та джерела.
45. Поняття міжнародних злочинів, їхні різновиди.
46. Порядок притягнення фізичних осіб до кримінальної відповідальності за злочини міжнародного характеру.
47. Система міжнародної кримінальної юстиції: міжнародні та гібридні суди.
48. Римський статут Міжнародного кримінального суду.
49. Міжнародний кримінальний суд (компетенція, принципи діяльності).
50. Надання державами правової допомоги у кримінальних справах: екстрадиція та передавання засуджених для відбування покарання до держави громадянства.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточний та періодичний контроль						Іспит	Су ма бал ів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	25	100
10	10	10	10	10	10		
Контрольна робота * за змістовним модулем 1: 0 - 5		Контрольна робота * за змістовним модулем 2: 0 - 5		Контрольна робота * за змістовним модулем 3: 0 - 5			

T1, T2 ... T5 – теми лекцій

* Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з 20 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,25 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	85 – 89 / B	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
Добре	75 – 84 / C	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом,	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.

		застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	
Задовільно	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
Задовільно	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Нігрєєва О.О. Робоча програма курсу «Міжнародне право» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація»;
- мультимедійні презентації;
- роздатковий ілюстративний матеріал (приклади документів);
- тестові завдання.

14. Рекомендована література

І. Нормативні джерела

І. Міжнародні акти

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. (ратифікована із застереженням і заявою Президією Верховної Ради УРСР 14 квітня 1986 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/995_118 .
2. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. (ратифікована Постановою Верховної Ради України № 2608-XII від 17 вересня 1992 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_185 .
3. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text
4. Генеральна угода про торгівлю послугами 1994 р. (ГАТС) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_017#n3
5. Договір про Антарктику 1959 р. (ратифікований Постановою Верховної Ради України 17 вересня 1992 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_224

6. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї 1968 р. (ратифікований Законом України 16 листопада 1994 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_098
7. Договір про правонаступництво щодо зовнішнього державного боргу та активів Союзу РСР 1991 р. (був підписаний Україною та набрав чинності 4 грудня 1991 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_155
8. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ратифікована Законом № 475/97-ВР від 17 липня 1997 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004 .
9. Конвенція про ліквідацію усіх форм дискримінації у відношенні до жінок 1979 р. (ратифікована Президією Верховної Ради УРСР 12 березня 1981 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_207
10. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. (ратифікована Президією Верховної Ради УРСР 21 січня 1969 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_105 .
11. Rome statute of International Criminal Court of 1998. Date of amendments: 29.11.2010. URL: <https://www.icc-cpi.int/resource-library/documents/rs-eng.pdf>
12. Статут ООН та Статут Міжнародного Суду ООН 1945 г. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
13. Угода про заснування Світової організації торгівлі 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text
14. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності 1994 р. (ТРИПС). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#n3
15. Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine) : Judgment of the International Court of Justice, 2009 / International Court of Justice [Електронний ресурс] . Режим доступу : <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=3&k=95&case=132&code=ru&p3=5>
16. The Final Report of the Arbitration Panel on “Restrictions applied by Ukraine on exports of certain wood products to the European Union” (“Ukraine-Wood

products”) of 11 December 2020. URL: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159181.pdf

2. Національне законодавство

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 31. С. 420
1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010. Дата оновлення: 08.07.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
4. Положення про Національне Центральне бюро Інтерполу в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 1993 р. Дата оновлення: 16.12.2017. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF> .
5. Про боротьбу із тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 р. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15> .
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006. Дата оновлення: 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
7. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 р. Дата оновлення: 03.07.2020. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> .
8. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. Дата оновлення: 02.01.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
9. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24 лютого 1994 р. Дата оновлення: 15.12.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4002-12> .

2. Основна література

1. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ :

Фенікс, 2018. 762 с.

2. Брусільцева Г. М. Правове регулювання туристичної діяльності навч. посібник / Г. М. Брусільцева, О. Г. Зима. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22468/1/2019-Брусільцева%20Г%20М,%20Зима%20О%20Г.pdf>
3. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник. Харків, 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca8e8cab-2419-42b4-9d69-4fbd44385bd6/>
4. Ващенко В. А. Денонсація міжнародних договорів в теорії та практиці сучасного міжнародного права : дис.. ... канд. юрид.наук: 12.00.11.Київ, 2019. 223 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c462b7c-bfc8-47d9-b045-4f1abbbb3311/content>
5. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. Київ: МКЧХ, 2020. 397 с. URL: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/4231_154-.pdf
6. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак та ін.. Харків : Право, 2019. 440 с.
7. Міжнародне публічне право : підручник у 2 т. / В. В. Мицик, та ін. Харків : Право, 2020. Т.1. Основи теорії. 416 с.
8. Мицик В. В., Буроменський М. В., Гнатовський М. М. Міжнародне публічне право: підручник. Харків : Право. Т. 2. Основні галузі. 2020. 624 с.
9. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса : Право, 2020. 648 с.
10. Теорія міжнародного права : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон : Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с. URL: dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15562/Бігняк%20О.В%20Теорія%20міжнародного%20права%20постранично.pdf?sequence=1

3. Додаткова література

1. Аносова Ю. В. Юрисдикція міжнародних судових органів щодо злочину геноциду : дис.. ... канд. юрид.наук: 12.00.11. Київ, 2018. 270 с.
2. Ващенко В. А. Денонсація міжнародних договорів в теорії та практиці сучасного міжнародного права : дис.. ... канд. юрид.наук: 12.00.11.Київ, 2019. 223 с.
3. Зулгарін В.Г. Особливості міжнародних договорів у галузі регулювання міжнародних торгових відносин: дис. ... канд.. юрид. наук: 12.00.11. Київ, 2021 199 с.
4. Мінченко А., Мазур А. Міжнародні нормативні акти як джерела регулювання зовнішньоекономічних відносин та їх співвідношення з національним законодавством України. *Господарське право і процес*. 2021. № 1. С. 64–68.
5. Нігреєва О. О. Міжнародні злочини та зобов'язання erga omnes у контексті міжнародно-правової охорони довкілля. *Правова держава*. 2021. Т. 44 С.139-147.
6. Нігреєва О. О. Щодо сутнісних ознак зобов'язань erga omnes. *Альманах міжнародного права*. 2021. Вип. 25. С.29–37.
7. Nihreieva, Olena. Legality of Economic Sanctions as a Means of International Obligations Enforcement. *DPCE Online*, [S.l.], v. 63, n. SP1, may 2024, pp. 403-414 ISSN 2037-6677. <https://www.dpceonline.it/index.php/dpceonline/article/view/2138>
8. Nihreieva, O. Protection of the Environment under Occupation: Scope and Content of Legal Obligations of the Occupier. *Правова держава*, 2024. Т. 50. С. 173-186. <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.54.304891>
9. Nihreieva, O. State responsibility for cyberattacks as a use of force in the context of the 2022 Russian invasion of Ukraine”. *IDP. Internet, Law and Politics Journal*, 2025, No. 42.DOI: <http://dx.doi.org/10.7238/idp.v0i42.430724>
10. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. Оцінювання. Харків : Право, 2021. 462 с.

11. Україна: 30 років на європейському шляху / Ю.Якименко [та ін.]; Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. К.: Заповіт, 2021. 392 с.
12. Щербань Є. В. Конституційно-правове забезпечення імплементації Римського статуту Міжнародного кримінального суду: дис. ... докт. філософії: 081. Київ, 2021. 249 с.
13. Шаповал Т.Б. Міжнародно-правове регулювання туризму. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2022, №7, с. 488-490.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт ООН: www.un.org
1. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації - <https://www.untourism.int>
2. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду: <http://www.icc-cpi.int/Pages/default.aspx>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України: <http://mfa.gov.ua/ua>
5. Відомості Верховної Ради України.
6. Урядовий кур'єр.

Плани практичних занять
Змістовий модуль 1. Основи теорії

Практичне заняття 1.

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права

Питання для обговорення:

1. Міжнародне право як особлива нормативна система: визначення, особливі риси.
2. Співвідношення міжнародного права із національним правом (теорії співвідношення: моністична, дуалістична, помірною дуалізму).
3. Імплементация як: а) реалізація норм міжнародного права; б) спосіб їх включення у національну правову систему.
4. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право: спільне та відмінне.
5. Система міжнародного права.
6. Надайте визначення міжнародного права.
7. У чому різняться спосіб нормоутворення у міжнародному праві порівняно із внутрішньодержавним?
8. Як саме положення ст. 9 Конституції України свідчать про визнання примату міжнародного права у нашій країні?
9. Що означає метод розв'язання колізій, властивий міжнародному приватному праву?
10. За якими ознаками різняться галузь та інститут у міжнародному праві? Що означає міжнародно-правова кодифікація?

Література до теми

1. Статут ООН та Статут Міжнародного Суду ООН. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
3. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

4. Войціховський А. В. Міжнародне право : підруч.. Харків, 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca8e8cab-2419-42b4-9d69-4fbd44385bd6/>
5. Теорія міжнародного права : навчал.-метод. посіб. / за ред. О.В. Бігняка. Херсон: Гельветика, 2020. 224 с. URL: dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15562/Бігняк%20О.В%20Теорія%20міжнародного%20права%20постранично.pdf?sequence=1

Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань.

Практичне заняття 2.

Тема. Основні принципи міжнародного права

Питання для обговорення:

1. Визначення та особливості основних принципів міжнародного права.
2. Принцип незастосування сили або погрози силою та принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами як гарантії мирного співіснування держав.
3. Принцип невтручання у внутрішні справи держав – гарантія суверенного статусу держави як основного суб'єкта міжнародного права.
4. Взаємодія принципу збереження територіальної цілісності держави та принципу рівноправності та права народів на самовизначення.
5. Які особливості відрізняють основні принципи міжнародного права від звичайних міжнародно-правових норм?
6. За яких умов у міжнародних відносинах є допустимою озброєна самооборона?

Література до теми

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. (ратифікована із застереженням і заявою Президією Верховної Ради УРСР 14 квітня 1986 р.) . URL: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/995_118
2. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами 1970 р. : Прийнята 24 жовтня 1970 р. Резолюцією № 2625 ГА ООН. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_569
3. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. / Верховна Рада України . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

4. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництву у Європі 1975 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_055/page1
5. Статут ООН та Статут Міжнародного Суду ООН. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
6. Войціховський А. В. Міжнародне право : підруч.. Харків, 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca8e8cab-2419-42b4-9d69-4fbd44385bd6/>
7. Теорія міжнародного права : навчал.-метод. посіб. / за ред. О.В. Бігняка. Херсон: Гельветика, 2020. 224 с. URL: dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15562/Бігняк%20О.В%20Теорія%20міжнародного%20права%20постранично.pdf?sequence=1

Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань.

Поточне тестування за темами 1-2.

Змістовний модуль 2. Туристи та туризм за міжнародним правом

Практичне заняття 3.

Тема . Населення і міжнародне право

Питання для обговорення:

1. Правова регламентація статусу окремих категорій населення у міжнародному праві.
2. Міжнародно-правові питання громадянства.
3. Подвійне громадянство: його визначення, проблеми реалізації обов'язків та шляхи їхнього вирішення.
4. Поняття безгромадянства, особливості правового статусу апатридів.
5. Правовий статус іноземних громадян.
6. Особливості міжнародно-правового статусу біженців.
7. Право притулку, його форми.
8. У чому полягає сутність громадянства? Які способи громадянства є більш поширеними?
9. Як розрізнити втрату та позбавлення громадянства? Чому останнє є забороненим?
10. Які правові режими перебування іноземних громадян на території держави Ви знаєте?

11. Які проблеми у міжнародних відносинах може викликати полігромадянство? Які є способи їхнього вирішення?

12. Чи надання статусу біженця та надання притулку є ідентичними поняттями у міжнародному та внутрішньодержавному праві?

Література до теми

1. Європейська конвенція про громадянство 1997 року (ратифікована із застереженням та заявою Законом № 163-V від 20 вересня 2006 р.) . URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_004
2. Конвенція про скорочення випадків безгромадянства 1961 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_240
3. Конвенція про статус апатридів 1954 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_232
4. Конвенція про статус біженців 1954 р. (ратифікована Законом № 2942-III від 10 січня 2002 р.) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_011
5. Про громадянство : Закон України від 18 січня 2001 р. / Верховна Рада України . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>

Тема 4. Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності

1. Міждержавне співробітництво у сфері туризму.
2. Основні міжнародні акти, які стосуються туристичної діяльності.
3. Правове регулювання діяльності з надання послуг у сфері туризму на рівні універсальних, регіональних та двосторонніх міжнародних договорів.
4. Роль, функції та значення Всесвітньої туристичної організації.
5. Діяльність Міжнародної готельної асоціації (МГА).
6. Діяльність Всесвітньої федерації асоціацій туристичних агентств (УФТАА).

Література до теми

1. Брусільцева Г. М. Правове регулювання туристичної діяльності навч. посібник / Г. М. Брусільцева, О. Г. Зима. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22468/1/2019-Брусильцева%20Г%20М,%20Зима%20О%20Г.pdf>
2. Шаповал Т.Б. Міжнародно-правове регулювання туризму. Юридичний науковий електронний журнал, 2022, №7, с. 488-490.
3. Кодекс туриста ООН від 01 січня 1982 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_641#Text

4. Гаазька декларація Міжпарламентської конференції по туризму ООН від 14 квітня 1989 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_904#Text
5. Глобальний етичний кодекс туризму Всесвітньої туристичної організації від 01 жовтня 1999 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/983_001

Поточне тестування за темою 3-4.

Змістовний модуль 3. Окремі аспекти захисту прав людини

Практичне заняття 5.

Тема . Міжнародне гуманітарне право

Питання для обговорення:

1. Поняття, джерела та система міжнародного гуманітарного права.
2. Принципи міжнародного гуманітарного права.
3. Кваліфікація та види збройних конфліктів.
4. Учасники збройного конфлікту. Комбатанти. Партизани. Повстала сторона.
5. Некомбатанти. Медичний персонал. Військові кореспонденти.
6. Захист жертв війни за міжнародним правом.
7. Засоби та методи ведення війни.
8. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу).
9. Як співвідносяться міжнародне гуманітарне право та міжнародне право захисту прав людини?
10. Які відмінності збройного конфлікту міжнародного та не міжнародного характеру?
11. У чому полягає режим окупації? У чому його відмінність від анексії?
12. Хто так «незаконні» комбатанти?
13. Що таке «законна ціль» за міжнародним гуманітарним правом?

Література до теми

1. Женевські конвенції про захист жертв війни від 12 серпня 1949 року . URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114a-03>
2. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник. Харків, 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca8e8cab-2419-42b4-9d69-4fbd44385bd6/>
3. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. Київ: МКЧХ, 2020. 397 с. URL: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/4231_154-.pdf

Поточне тестування за темою 12-13.

Практичне заняття 6.

Тема. Міжнародне кримінальне право

Питання для обговорення:

1. Поняття міжнародного кримінального права, його принципи та джерела.
2. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб.
3. Система міжнародних та гібридних кримінальних судів.
4. Міжнародний кримінальний суд в Гаазі: компетенція, особливості діяльності.
5. Порядок притягнення фізичних осіб до кримінальної відповідальності за злочини міжнародного характеру.
6. Співробітництво держав у галузі боротьби із міжнародними злочинами та злочинами міжнародного характеру. Інтерпол.
7. Надання державами правової допомоги у кримінальних справах: екстрадиція, передавання засуджених для відбування покарання до держави громадянства.
8. Чому не всі вчені згодні із виокремленням міжнародного кримінального права як самостійної галузі міжнародного права?
9. Надайте визначення міжнародного злочину та його різновидам.
10. Чи настає міжнародна кримінальна відповідальність за кримінальні злочини міжнародного характеру?
11. У яких випадках екстрадиція злочинців, як правило, не допускається?
12. Охарактеризуйте принципи роботи Міжнародного кримінального суду.

Література до теми

1. Rome statute of International Criminal Court of 1998. Date of amendments: 29.11.2010. URL: <https://www.icc-cpi.int/resource-library/documents/rs-eng.pdf>
2. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник. Харків, 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca8e8cab-2419-42b4-9d69-4fbd44385bd6/>
3. Теорія міжнародного права : навчал.-метод. посіб. / за ред. О.В. Бігняка. Херсон: Гельветика, 2020. 224 с. URL: dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15562/Бігняк%20О.В%20Теорія%20міжнародного%20права%20постранично.pdf?sequence=1

Поточне тестування за темами 5-6.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного права			
1	Поняття та особливості міжнародного права. Поняття, суть і значення міжнародного права. Визначення міжнародного права. Особливості міжнародного права.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (виконання рефератів)	10
2	Основні принципи міжнародного права. Поняття принципів міжнародного права. Значення принципів як імперативного регулятора міжнародних відносин. Основні принципи міжнародного права в галузі забезпечення миру і міжнародної безпеки.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (виконання рефератів)	10
	Контрольна робота за змістовним модулем 1 (тестування)	0 - 5	0 - 5
Змістовний модуль 2. Туристи та туризм за міжнародним правом			
3	Населення і міжнародне право. Поняття населення держави і його склад. Громадянство і його значення в сучасних міжнародних відносинах. Правове положення громадян держави, іноземців та осіб без громадянства.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (виконання рефератів)	10
4	Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності. Міждержавне співробітництво у сфері туризму. Основні міжнародні акти, які стосуються туристичної діяльності. Правове регулювання діяльності з надання послуг у сфері туризму на рівні універсальних, регіональних та двосторонніх міжнародних договорів.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (виконання рефератів)	10
	Контрольна робота за змістовним модулем 2 (тестування)	0 - 5	0 - 5
Змістовий модуль 3. Окремі галузі та інститути міжнародного права			
5	Міжнародне гуманітарне право. Поняття, джерела, принципи та система міжнародного гуманітарного права. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Збройний конфлікт міжнародного характеру. Збройний конфлікт неміжнародного характеру.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (виконання рефератів)	10
6	Міжнародне кримінальне право. Поняття та особливості міжнародного кримінального права. Принципи та джерела міжнародного кримінального права. Процес кодифікації міжнародного кримінального права. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб.	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (виконання рефератів)	10
	Контрольна робота за змістовним модулем 3 (тестування)	0 - 5	0 - 5
	Іспит	0 -25	0 -25
	Загалом сума балів	0 - 100	